

TUDJÁTOK-E, MI AZ A SZERETET?

„Tudjátok-e, mi az a szeretet? Nincs az a mélységes okosság és nincs az a szorgalmas tudás, mely meg tudná mérni, ami ebben a néhány – Isten tudja, hogyan összeállt – betűben rejtőzik. Nincs, mert a szeretet végtelen, mint a világűr; - örökkévaló, mint maga az idő – és annyiféle, hogy csillagászati számok szegényesek változatainak és megnyilvánulásainak meghatározására. Magam is úgy vagyok vele, hogy néha azt hiszem, mégis kitaláltam, mi is az a szeretet? A szeretet a meleg, kék ég, mely fölém sátorozódik maku-látlanul. A szeretet az a violás valami, amit ilyenkor magam körül látok, hogy kitékintek a két kis ablakon, melyeket a jó Isten nyitott az én lelkem házából. Tudom, hogy az a violás valami csöndes erdő, dalos mező, komoly őszi szántás, - a nagy földanya örömkönyéből születő tiszta tó, meg ennek partján a fehér házak, a boldogságot kérő otthonok összébújása. Ez mind a szeretet.”

Így kérdezett és így válaszolt egykor az író, id. Jankovics Marcell, „*Félszáz névtelen magyar*” c. kötetében. Karácsonyra, Krisztus urunk születésének ünnepére készülve érdemes újra megkérdezni, tudjuk-e, mi a szeretet. Akár az egyszer-volt csodára, Isten szeretetének testet öltésére, akár az arra való évenkénti ünnepi emlékezésre, akár pedig a hétköznapi, csendes csodákra, a szeretet észrevétlenül természetes megnyilvánulásaira vonatkoztatjuk is azt. 2011. ádventjén, kitekintve lelkünk ablakán, vajon mit látunk? Tanúi vagyunk-e, az írói fantázia nyelvén az átlagostól és a megszokottól kedves-talányosan megkülönböztetett, a téli eget is meleg-kéknek láttató, a nagyváros za-

jából csöndes erdőbe hívogató, a terített asztalok mellett a komoly őszi szántásra emlékeztető, a családi otthonok boldogságát ígérő „violás valaminek”? Végtelen, mint a világűr, örökkévaló, mint az idő... Lehet-e, tudunk-e, érdemes-e szeretni egy véges és ideig-való világban? Nem képzelgő művészek, humanista széplelkek, tudományuk elefántcsont-tornyából prédikáló papok vesszőparipája-e csupán a szeretet? Kimerül egy-egy alkotásban, virágos szavakban, gyertyafényes áhítatban. Csalóka ábránd, ködfalú menedék, muzeális értékű fogalom, amely sohasem harmonizál az élet farkastörvényeivel. Tudjuk-e, amit Jankovics Marcell tudott, hogy a szeretet, minden mérhetetlensége ellenére, benne rejtőzik néhány betűben? Tudjuk-e, amit az első Karácsony óta tudott Mária és József, tudtak a pásztorok és a napkeleti bölcsek, hogy a végtelen és örökkévaló szeretet elfér a betlehemi jászol-bölcsőben? Vállalja a tér és az idő korlátait, az igehirdetés hangját, az ostya törekénységét, az emberi gondolatok és meggondolatlanságok, tettek és tehetetlenség esendőségét. Annyira nem elvont és időtlen, hogy

*„nem fűj egy követ a bennfentesekkel,
nem kacsint össze a hatalommal,
nem bizonygatja ön maga fontosságát,
nem örül pártok és politikusok acsarkodásának,
de együtt örül az asszonnyal,
aki megtalálja elgurult drahmáját.*

Nem örül az ügyeskedéssel szerzett vagyonnak,

De együtt örül a mezők liliomaival és az ég madaraival.

Nem örül a doppinggal elért világcsúcsonak,

*de együtt örül a fogyatékos kisfiúval,
aki szája szélén csorgó nyállal, nagy
erőfeszítésekkel*

társának tudja dobni a labdát.”

(Fabiny Tamás: Egy-korintus-tizenhárom)

Finitum capax infiniti, a véges befogadja a végtelent. Így vallottak egykor Karácsonyról teológus eleink, kiemelve az inkarnáció, a testté létel jelentőségét. A szeretet – legyen akár emberi, akár isteni természetű – mindig vonzó, kedves, és

egyszerű. Dalos mező, tiszta tó, fehér házak. Végtelen és örökkévaló is, a leginkább azért, mert „*soha el nem múlik*” (1Kor 13,8). Emiatt lehet, szabad képviselni és gyakorolni mindenütt, minden időben. Krisztus urunk születésének ünnepére várva, mindenkori kérdéseink kereszttüzében, ezt a választ érdemes újra meghallanunk.

Bácskai Károly

Evangélikus Hittudományi Egyetem

Könyvtára

A JÁSZOLTÓL A FENYŐFÁIG, AVAGY MIÓTA KARÁCSONY A KARÁCSONY?

A Biblia és a kereszténység iránt érdeklődők számára nem meglepő, hogy Krisztus születésének a pontos dátuma (év, hónap, nap) *ismeretlen*. A ma is használt Gergely-naptár összeállítói (1582) az időszámítás kezdetének Krisztus születése évét akarták venni, de elszámolták magukat, így csak annyi bizonyos, hogy Krisztus időszámításunk *előtt* néhány esztendővel született.

Azt a megállapítást sem szokás megkérdőjelezni, hogy Jézus biztosan nem született télen. Sem decemberben, sem januárban. A mezőkön pásztorok tanyáztak a szabad ég alatt, és éjszaka örködték a nyájuk mellett (Lk 2,8). Habár a palesztin tél enyhébb, mint az európai, a hideg miatt október végétől mégis istállóban tartják a nyáját. Jézus szavai alapján is következtethetünk arra, hogy télen kellemetlenebb volt az időjárás Palesztinában: „*Imádkozatok, hogy ne kelljen télen, sem szombaton menekülnötök*” (Mt 24,20). Az is igen valószínűtlen, hogy egy arra kevésbé alkalmas időszakban, azaz télen tartsanak

olyan népszámlálást, amely miatt egész családoknak kell a szülőhelyükre visszamenniük, beleértve az áldott állapotban lévő asszonyokat és a kisgyermeküket.

Tény az is, hogy a Kr. u. II-III. században a keresztény gyülekezetek nagy területen szétszórva, változatos kultúrában éltek. Az eltérő zsidó, görög és római naptárak miatt sok gondot jelentett a közös *húsvétünneplés* (Krisztus halála és feltámadása) időpontjának a meghatározása. Ez az Újszövetség szerint a zsidó peszách idejére esett (Niszán hó 14-e), ami a zsidó holdnaptár ingadozásai miatt mindig valamikor márciusban vagy áprilisban van. Krisztus *születésnap*i dátumának a kérdése nem az akkor még nem is létező „karácsonnyal”, hanem a *húsvét* ügyével kapcsolatosan fogalmazódott meg.

A latin egyházatyák, Tertullianus-szal az élen a március 25-öt látták helyesnek, a görögök az Artemision 14-et, ami a római naptár szerinti Április 6. Ehhez járult hozzá az a korabeli népszerű zsidó elképzelés, miszerint Isten prófétái *ugyanazon*